

ГИ ДЪО МОПАСАН ДЯДО ЮДА

Превод от френски: Георги Жечев, —

chitanka.info

Целият този край беше дивен и носеше печата на някакво почти религиозно величие и злокобна самота.

Сред необхватен кръг от голи хълмове, по които растяха бодливи храсти и само тук-там чудновати дъбове, брулени от вятъра, се простираше обширно диво езеро с черна дремеща вода, където трептяха хиляди тръстики.

На брега на това мрачно езеро имаше само една къща, малка ниска къщичка. В нея живееше стар лодкар, дядо Жозеф, който преживяваше от риболов. Всяка седмица той отнасяше уловената риба в съседните села и се връщаше само с най-необходимите продукти, нужни му, за да живее.

Пожелах да видя тоя самотник и той ми предложи да издърпаме мрежите.

Съгласих се.

Лодката му беше стара, проядена от червеи и груба. А той бе жилест и сух и гребеше с еднообразни и тихи движения, които сякаш полюляваха душата, обгърната вече от тъжния хоризонт.

Сред тоя старинен пейзаж, в тая примитивна лодка, карана от човек от друг век, имах чувството, че съм пренесен по времето на сътворението на света.

Той започна да издърпва мрежите и изсипваше рибата в краката си с движения на библейски рибар. После пожела да ме поразходи до края на блатото. Изведнъж на другия бряг забелязах някакви развалини, една съборена колиба, на чиято стена имаше огромен червен кръст, който изглеждаше под лъчите на залеза като начертан с кръв.

Попитах:

— Какво е това?

Лодкарят веднага се прекръсти, а след това отговори:

— Там е умрял Юда.

Не се изненадах толкова, колкото можеше да се очаква при такъв странен отговор, но настоях:

— Юда ли? Кой Юда?

Той поясни:

— Скитника евреин, господине.

Помолих го да ми разправи тая легенда.

Ала това беше нещо повече от легенда, беше истинска история, и то неотдавнашна, защото дядо Жозеф познавал човека.

* * *

Някога в тая колиба живеела стара жена, нещо като просякиня, която преживявала от милостиня.

От кого била наследила тая колиба, дядо Жозеф не си спомняше вече. Една вечер минал някакъв старец с бяла брада, старец, който изглеждал на два пъти по сто години и който едва се влачел. Той поиска милостиня от тая клетница.

Тя отговорила:

— Седни, дядо, всичко тук принадлежи на всички, защото иде от всички.

Той седнал на един камък пред вратата. Споделил хляба на тая жена, нейната постеля от листа и покрива ѝ.

И не я напуснал вече. Бил свършил пътешествията си.

Дядо Жозеф прибави:

— Това стана с позволение на света Богородица, господине, тъй като жена бе приела в къщата си Юда.

Защото тоя стар бездомник беше Скитника евреин.

Не можах да разберат това веднага в околността, но скоро започнаха да го допускат, защото човекът ходеше неспирно, толкова бе свикнал да не стои на едно място.

Имаше и друга причина за тия подозрения. Жената, която бе прибрала у дома си тоя непознат човек, минаваше за еврейка, защото никога не бяха я виждали в черква.

На десет левги от града я наричаха Еврейката.

Когато малките деца в тоя край я виждаха, че иде да проси, викаха:

— Мамо, мамо, Еврейката!

Старецът и тя започнаха да скитат в близката околност, протягаха ръка пред вратите и нашепваха молби след минувачите. Срещаха ги през всички часове на деня по залутаните пътеки край селата или ги виждаха да ядат парче хляб в сянката на някое самотно дърво през голямата жега по пладне.

И в околността започнаха да наричат просяка дядо Юда.

* * *

Един ден той донесе в дисагите си две малки прасенца, които му бяха подарили в един чифлик, защото излекувал господаря от някаква болест.

И скоро той престана да проси, зает изключително с това да храни прасенцата си, да ги развежда край езерото, под усамотените дъбове, из малките съседни долинки. Жената, напротив, скиташе безспирно по просия, но не се връщаше в къщи всяка вечер.

И той също не ходеше никога на черква и никога не бяха го виждали да се кръсти пред разпятията. Всичко това караше хората да приказват.

Една нощ другарката му бе обхваната от треска и започна да трепери като развявано от вятъра платно. Той отиде в близкото градче за церове, а след това се затвори при нея и цели шест дена не го видяха никъде.

Свещеникът, който чу да разправят, че Еврейката щяла да умре, отиде да занесе религиозна утеха на умиращата и да ѝ предложи последните тайнства. Дали тя беше еврейка? Той не знаеше. Така или иначе, желаше да направи опит за спасение на душата ѝ.

Още щом потропа на вратата, дядо Юда изскочи на прага, задъхан, с пламнали очи, с брада, раздвижена като шуртяща вода, и извика на непознат език богохулни думи, като протегна мършавите си ръце, за да попречи на свещеника да влезе.

Свещеникът пожела да говори, предложи кесията и грижите си, но старецът продължаваше да го обижда, като махаше с ръце така, сякаш му хвърляше камъни.

И свещеникът си отиде, преследван от проклятията на просяка.

На другия ден другарката на дядо Юда умря. Той я погребва сам пред вратата на колибата. Те бяха нищо и никакви хора, затова никой не се отзова да им помогне.

И отново видяха стареца да води прасетата си край езерото и по хълмовете. Той пак започна често да проси, за да има с какво да се

храни. Ала хората не му даваха почти нищо, защото много слухове се носеха за него. А и всеки знаеше как бе посрещнал свещеника.

После той се изгуби нанякъде. Беше през страстната седмица. Това не обезпокои никого.

Ала на втория ден на Великден момчета и момичета се разхождаха близо до езерото, когато чули силен шум в колибата. Вратата беше затворена; момчетата я изкъртиха и в миг двете прасета хукнаха да бягат, подскачайки като козли. Никой вече не ги видя.

Когато всички влязоха в колибата, видяха няколко стари долни дрехи, шапката на просяка, кости, засъхнала кръв и останки от мозък в кухината на мъртвешки череп.

Просякът бил изяден от своите прасета.

И дядо Жозеф прибави:

— Това се случило, господине, на разпети петък в три часа следобед.

Попитах:

— Откъде знаеш?

Той отвърна:

— Сигурно е така.

Не се опитах да му изтъкна колко естествено е било изгладнените прасета да са изяли господаря си, умрял внезапно в колибата.

Що се отнася до кръста на стената, той се появил една сутрин и никой не знаел чия ръка го е начертала с тоя странен цвят.

Оттогава всички били уверени, че Скитника евреин е умрял именно на това място.

Самият аз го повярвах за един час.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.